

החברותא

בס"ד ערש"ק פרי וישלח י"ב כסלו תשע"ה

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 494

פצוצים יקרים

וישלח יעקב מלאכים לפניו (ל"ב, ד') הלשון "לפניו" מלמדנו שדברי הפיוס רצוי וההכנעה שעשה יעקב נגד אחיו עשו והשליחות ששלח הועיל לא רק לעצמו ולבניו אלא גם לתקן כל הענינים והרפתקאות שיעברו על זרע יעקב בכל דור ודור עד סוף כל הדורות בכל עת כשעומדים עלינו מצירים ומעיקים או נתעוררו אותם המלאכים ששלח יעקב לאחיו. ונאמנים הם בשליחות לילך תמיד בעת המצומרך לפיים את אחיו ולהשקיטו, וז"ש הכתוב לפניו...

קמנתי מכל החסדים וגו' (ל"ב, י"א) ותכלית השלמות לחוש תמיד בחסרון, מצינו ביעקב שהיה י"ד שנה בבית מדרשו של עבר ועדיין ראה עצמו קמן, מלמדנו שאע"פ שעשו עם יעקב חסדים מרובים עכ"ז נשאר קמן.

כיוצא בדבר מפרש הרמ"מ מקוצק וצ"ל את התפלה משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עד מרום, מי שהוא גאה אע"פ שמשפילים אותו עד עפר נשאר גאה, וכנגדו מי שהוא שפל אפילו אם מגביהים אותו עד מרום נשאר שפל.

הצילני נא מיד אחי מיד עשו (ל"ב, י"ב) משל במדרש כשנברא הברזל התחילו האילנות מרתתים, אמר אילן אחד אל יכנס עץ מביניכם לגרזן ואין לכם ממה להרתת, כך אמר יעקב אילו היה מיד עשו בלבד היתה חצי צרה אבל הצרה היא מיד אחי - הרבה יהודים יש המעורבים במעשיו הרעים של עשו והם משמשים קתות בידיהם של השונאים, ה' ירחם...

ויעבר את מעבר יבק וגו' ויותר יעקב לבדו וגו' ויאבק איש עמו (ל"ב, כ"ד) פרש"י שכת פכים קמנים וכו'. יש לומר בזה על דרך רמז דעיקר עבודת הקודש של יעקב אבינו ע"ה כל ימיו וכל מחשבותיו ומגמותיו היה רק להעלות ולהמשיך שפע רב טוב וחסד עליון על כל הנבראים היצורים וכו' ולקשרם בקשר אמת. ומכיון שהיה רצון השי"ת שיעלו גם את הפכים הקמנים ולהמתיקם אז גרמה מחשבתו ורצונו יתברך שנפל יעקב לבחינת קמנות המוחין שע"ז יוכל ג"כ להעלות את המוחין דקמנות בעת עליותו למוחין דגדלות, וזהו ויותר יעקב לבדו היינו שיעקב נשאר לבד במוחין דקמנות ויאבק איש עמו שרו של עשו וירא כי לא יכול לו בהיות יעקב דבוק בקדושה עליונה אז ויגע בכף יריכו ר"ל באותן המחזיקים ידי לומדי תורה והמשכיל יבין.

וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ (ל"ב, כ"ה) הרמב"ן מפרש ויאבק לשון חיבוק. פעמים מצליח עשו בזימיותיו נגד ישראל בדרכי חיבוק וחיוכים...

כי אם ברכתני (ל"ב, כ"ז) רש"י: יעקב ביקש ממנו שיודה לו על הברכות, יוסבר בדרך מליצה כשהיה יעקב באהלי שם ובאהלי עבר עשרות בשנים היו מוענים שצדקת יעקב אינו אלא מהיותו שקוע בלמודיו בבתי המדרש, אבל עכשיו שעבר כור החיים אצל לבן ונשאר בצדקתו הוברר שצדקות יעקב הוא חלק ממהות חיו וממילא יש מקום להודות על הברכות.

וַיֵּשֶׁב כּוּם הָהוּא לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָהּ וגו' (ל"ג, ט"ז) מהו כיום ההוא? כתב החסיד מוהר"י יעבץ מופת מובהק. אם השי"ת לנגד עיניו שהוא פרי כל התורה "ובו תדבק" הוא השפלות וההיפך הגאווה הוא המאמין בהשגחה הפרטית ויודע כי כל מאורעות של האדם ממנו יתברך הן קמן הן גדול הכל הוא בדין ואפילו אם יושיט ידו לארנקי (ערכי טו) גם נחשב ליסורין לכפרת עון, ובו תדבק. וכשאינו מאמין בזה שהכל בהשגחה פרטית וחושב שכוחי ועוצם ידי עשה לי וכו' זה נקרא כופר בהשי"ת כי מכסה ומסתיר עיני השגחתו יתברך שמו...

(מתוך תולדות יעקב יוסף)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

1494

האשק שיחת א"ר ר' אשר זיע"א

אזכאי י"ט ראשון של פסח תשל"ב הובא לפרסום ע"י א.א.

מקרה אותו, והוא לא מחפש את הדרכים והסיבות שנותנים לו ע"מ שיתגבר. וזה מביא אותו לעצבנות ולהרס וחורבן, מפני שהוא תמיד בבחינת חרטה. המוח שלו שקוע בחרטה, ואיך יוכל להכיר את ערכו שהוא אין.

אפילו אם אדם ח"ו נפל פעם, הוא לא צריך להיות שקוע בצער. הוא לא צריך לבכות. הוא צריך דביקות, להתפלל ולצעוק, כמו שכתוב "אליך זעקו - ונמלטו". וכמו שיציאת מצרים היתה ע"י הזעקה, כדכתיב "ויועקו בני ישראל אל ה' ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה וידע אלקים", ובאמצעות הזעקה הזו הם פעלו את פעולתם להביא את הגאולה להוציא אותם ממצרים. גם היום אנו בבחינה כזו שצריכים את אותה גאולה של יציאת מצרים. ומשום כך, למרות שאנו עכשיו בגלות אנו מספרים את סיפור יציאת מצרים, מכיון שאנו זקוקים לאותה גאולה של יציאת מצרים. וכאשר תהיה הגאולה השלימה אז נוכל לספר את יציאת מצרים עם ההמשך של היציאה מן הגלות בה אנו שרויים. אז תהיה שלימות הגאולה, וכל אחד יבוא על מקומו, עם שלימותו ועם גאולתו.

אבל כל זה לא יתכן בלי אחדות. ושורש האחדות היא להכיר את ערכו. מי שמכיר את עצמו, כאשר בא אליו חבר ומספר על נפילתו, הוא לא שובר אותו, ולא מייסר

השאלה היא: אם האדם לא הולך לבד, נמצא שכאשר הוא הולך לחטוא ג"כ מוליכים אותו לחטוא, ואיך יתכן שה' מוליך את האדם לחטוא? התשובה: ה' לא מוליך אותו, כי מאיתו לא תצא הרעות והטוב, האדם מביא את עצמו לכוז מציאות שמוליכה אותו בדרך שרצה לילך. הרבש"ע ברא את האדם ונתן לו בחירה - ללא בחירה אין לנו מה לעשות בעולם הזה - ובקש ממנו שילך בדרכיו הנכונים, ולכן הוא מוליך אותנו בדרך שאנו רוצים. הכל תלוי בבחירה. יש לי בחירה לא ללכת בדרך הזו.

עלינו לדעת שאנו לא אבודים, בכל רגע ורגע אנו יכולים לעורר את עצמנו לתשובה. ויש לנו ממי ללמוד. אנו רואים את קיום הטבע שכבר אלפי שנים היא בקיומה והשטן עושה את שלו, על אף שהוא יודע שסופו בוא יבוא, והוא יודע שלא לנצח הוא יהיה שליט, בכל זאת הוא כל הזמן בתקפו ובעקשנותו. והוא מחפש רק את הנשימה של ההרף עין. כל אחד מרגיש אצל עצמו, שכאשר הוא הולך לפגום מגיעים כל מיני סיבות להפריע אותו מלפגום, אבל הוא מעדיף את הנשימה של הפגם, את ההרף עין הזה. והנשמה שוב דוחה אותו ומביאה סיבות נוספות למנוע את הפגם, אבל הוא מבכר את הפגם מאחר שבאותה נשימה יש לו ממנו סיפוק. ולמרות שהוא יודע שאח"כ יסבול מזה, קרירות היצר "אשר קרד בדרך"

לא זכה, ולהביא את שלימות דביקות הוי". והיינו שנזכה שהי' ימחה את זכר עמלק. והוא יקח אותנו לעם האחד ומיוחד שלו, שהרי אנו העם הנבחר ש"אתה בחרתנו מכל העמים". ואפילו אם ח"ו יהיו עלינו קטרוגים, הוא ישטין את מקטרגנו. ואז יהיה שלווה והשקט ולא יהיה מקטרגים. הם לא יוכלו לקטרג מכיון שאנו נהיה שוב כמו בעת בריאת העולם. ומכיון שאנו העם הנבחר שלו הוא יוריד מאיתנו את כל הקטרוגים ויגאלנו מכל צרותינו.

ע"י ההתאחדות שלנו אנו מתאחדים עם הצדיק אמת, ואנו באים לדביקות עמו. וכמו שהבורא עולם הוא מציאות אחד עם שנאניו, כך אנו נזכה להיות עם הצדיק האמת שהוא בבחינת בורא, כמו שכתוב (מדרש תהילים קט"ז) מה אני בורא עולמות ומחיה מתים אף אתה כן. ואז נזכה לאחד אתנו את כל הנידחים וכל הפזורים, ונזכה לשלימות כמו בשעת בריאת האדם, לפני חטא עץ הדעת שלא היה שום קטרוג. ככה נזכה כולנו במהרה בימינו לאחדות שלימות כזו, ונבוא לבחינת משיח, ויוציא אותנו את יציאת מצרים בשלימות, ויבנה בית מקדשנו, הבית השלישי, במהרה בימינו אמן.

אותו. בגלל שמתבונן ומבין, למה הי' שלח אותו אלי? בגלל ששכחתי את ערכי, ושכחתי את מציאותי, ושכחתי את מצבי. אז הי' מעורר אותי עם מציאות נפילה של הזולת. כשהחבר מספר לי את נפילתו, הוא בעצם מעורר אותי לזכור את חטאי. הוא מספר לי את נפילותי שלי, את פגמי ואת חטאי. זהו שנאמר "את חטאי אני - מזכיר היום", כאשר אני מספר לחבר את חטאי, אני מזכיר לו את חטאיו שלו. וכשהחבר מספר לי את הפגם שלו הוא מעורר אותי להבין שאת הפגם שלו אני פגמתי. נמצא שהוא לא מספר כאן את חטאיו ופשעיו, הוא מעורר את החבר ומכיר לו את פשעיו שלו. על כגון זה לא נאמר "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה".

באופן כזה צריכים אנו כולנו להתאחד. וכל אחד לא יפול במחשבותיו. אל לו לשכוח עם מי הוא קשור, ולמי היא צריך להיות קשור בכל נשימה ונשימה. ואם נזכה כולנו ביחד להתאחד, נזכה שישבו לשורשם כל הנשמות הערטילאיות, שהם נידחים כ"כ שאפילו הצדיקים האמיתיים היה קשה להם להוציא אותם ממצבם ולדאבוננו נשארו תקועים אלפי שנים. אבל כיון שהגענו כבר לסוף הדורות יש לנו זכיה גדולה להתקשר עם הצדיק אמת ולהתאחד איתו, מה שהוא

אלהי הנכר אשר בתוכם (ל"ה ב') יעקב אמר לבניו "הסירו את אלהי הנכר אשר בתוכם" שבתוך לבבכם.

ותמנע היתה פלגש לאליו (ל"ז י"ב) התורה מודיעה לנו שתמנע היתה פלגש ותלד לו את עמלק. התורה מדייקת בתאור לידת עמלק דלכאורה הרי נצמיינו לא תתעב אדומי כי אחיך הוא. ואם אחיך הוא איך יצא ממנו נכר כ"כ מושחת כעמלק התירוץ שבאמת זו היתה פלגש ולא אשה ממש ולכך אין עמלק בכלל אחיך.

וישב יעקב בארץ מגורי אביו וגו' (ל"ז א') רש"י: ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים לישב בשלוה בעוה"ז. נראה דבקשת הצדיקים שאותה שולל הקב"ה היא שרוצים גם בעוה"ז מעין קבול שכר דעוה"ב כמש"כ עולמך תראה בחיך. על זה אומר הקב"ה לא לדיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב כי בעוה"ז הוא זמן של עבודה - היום לעשותם (עדיין כב) ולא קבלת שכר (אפילו שלוה רוחנית). ומה שהקב"ה מבטיח יעודים גשמיים בעוה"ז אינו אלא באופן שלא תהיה מניעה שיוכלו להתייגע בתורה ועבודה...

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען (ל"ז א') ע"ז שנתיישב יעקב במדת התפארת למתק גבורה שהיא מגורי אביו (יצחק) אז נמתק ע"י חסד (אברהם) ונקרא ארץ כנען שנכנע בימיו והבן.

(תולדות יעקב יוסף)

וישב יעקב וגו' (ל"ז א') בג' הפרשיות העוסקות במכירת יוסף לא נזכר שם ה', מרמז שההשגחה הפרטית היה נסתרת בכל פרשיות הקשורות במכירת יוסף.

וישב יעקב בארץ מגורי אביו (ל"ז א') כל זמן שהיה יעקב מרוד באלופי עשו ישב יעקב במנוחה, אלופי עשו לא השכילו להרוס את ביתו, אבל כשהתחילו קנאה ושנאה בין האחים על דבר של מה בכך התחיל שעבוד מצרים דבר ששונאיו הגדולים לא הצליחו להביאו לידי כך.

וישב יעקב בארץ מגורי אביו (ל"ז א') איתא במדרש הפשתי הזה נכנס וגמליו מעונים פשתן היה עומד הנפח ותמה היכן יכנים כל הפשתן הזה פקח אחד היה שם אמר לו: מה לך לתמה? ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ויכלה אותו. המדרש מלמדנו דהלא עם ישראל הושחרו מתלאות הגלות ועומד לא פעם ותמה כלום אוכל לעמוד מפני כל הצרות. אמר לו הפקח אל תתמה ב"ה יש כוחות של השגחה פרטית חבויים ומתגברים על כל כמות החשך עד לגאולה השלמה.

המלך תמלך עלינו (ל"ז ה') אם תוכל למשול בעצמך - תוכל גם למלוך עלינו ולכווננו בדרך ישרה.

(רבי זושא מאניפולי)

והבור ריק אין בו מים (ל"ז כ"ד) פרש"י מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו (מקורו שבת כב) נקוט בזה כלל דכאשר בורו של אדם אין בו דברי תורה אזי במילא מתמלא בורו בנחשים ועקרבים שהם דברים המזיקים ומנוגדים לקדושה ואל יחשוב אדם שאפשר לו לעסוק בדברי רשות מבלי שינוק על דרך זה פירש הבעש"ט על הפסוק וסרתם ועברתם (דברים יא. מ"ו) דכאשר אדם מפריד את עצמו מהשי"ת מיד הוא עובד ע"ז כי אין דבר ממוצע...

ידיה בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו (ל"ה א') התורה סיפרה על תולדותיהם של שני שבטים בלבד של יוסף ושל יהודה כי יוסף מסמל את ההיסטוריה של סבל ישראל ויהודה מסמל את גאולת ישראל.

(דברי ירמיהו)

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדי 3 ירושלים

02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

